

Kamila K: Cestování

Pro moji práci v rámci projektu týkajícího se orální historie jsem si vybrala otce. Je mu 67 let. Původ dělnický, má úplné střední vzdělání zakončené výučním listem v oboru podlahář. Teď je v důchodu. Pamětník souhlasí se zveřejněním i s tímto rozhovorem.

Rozhovor:

Kam se smělo jezdit a kam ne?

Mohlo se jezdit, dá se říct, kamkoliv, nejvíce však do SSSR a do lidově demokratických zemí např.: Bulharsko, Polsko, Maďarsko aj.

Existovaly cestovní kanceláře?

Ano, např.: CKM (Cestovní kancelář mladých) nebo ČEDOK

Bylo možné, že jste si pobyt „zasloužili“?

Ano, např.: když jste v podniku pracovali dobře, byl jste vyhodnocen jako „nejlepší pracovník“, tak jste jeli na dovolenou.

Za jakých podmínek se mohlo vyjet? (Co se k tomu potřebovalo?)

Pasy a cestovní doložky.

Kdo povoloval výjezdní doložku?

Ministerstvo vnitra.

Co je to ta výjezdní doložka?

Bylo to povolení, bez kterého by se v té době nedali legálně překročit hranice ČSR.

A jak dlouho trvalo vyřízení?

Zhruba 3 neděle nebo měsíc.

Mohlo něco zhatit výjezd?

Mohlo, že jste nedostali devizový příslib.

A co je to devizový příslib?

To je písemné povolení o čerpání zahraničních měn nutné k výjezdu.

A mohlo vám to překazit i to, že jste někde něco řekli?

Ano, i to se mohlo stát.

Jaká byla kontrola na hranicích?

Celní a pasová, celníci prohlíželi zavazadla a pasová kontrolovala doklady.

Dělaly se osobní prohlídky zavazadel?

Ano, namátkou

Jak namátkou?

Že revizor přišel třeba do vlaku a řekl: „Sundejte mi tenhle kufr, otevřete ho, co v něm máte?“ atd ...

Mohlo, popř. bylo kontrolováno místo pobytu?

Tak to nevím, ale kdyby šlo o nějakého „problémového“ člověka, tak asi ano.

Bylo možné, aby si tam byl někým sledován?

To bylo v kompetenci ministerstva vnitra.

A bylo to možné?

Možné to bylo.

Kdyby bylo podezření, že se tam chcete setkat s „problémovým“ člověkem, byli byste za to nějak postiženi?

Já teda myslím, že ne, ale určitě by se na tom musely dohodnout různé orgány např: sledující mě a toho dotyčného člověka ...

Jaký druh přenocování byl nejčastější (přejíždění přes hranice mnoha státu)?

Když se jelo vlakem, tak se normálně spalo ve vlaku, a když autem tak byly kempy.

Dalo by se při dobrých známostech dostat někam jinam než do SSSR, třeba za exotikou?

Nerozumím.

Bylo možné cestovat do celého světa?

Ano, všude. Ale museli jste mít devizový příslib.

Co hrozilo za pašování zboží ze západu?

Zabavení nebo pokuta. Jinak se to muselo zaplatit. Jinak to ale bylo s drogami, to byl pak velký trest...

Co jste si mohli dovést z dovolené?

Suvenýry, dokonce i jídlo ale v menším množství. Ale potom se v různých státech muselo zjistit co se vyvážet a dovážet může a nesmí.

Mohl tehdejší občan ČSR zajet každý rok na dovolenou?

No jasně, když si na to našetřil.

Kolik stála taková dovolená?

To bylo různé podle toho, kam se chtělo jet.

A kdyby chtěl jet třeba do Bulharska?

V tom by bylo všechno doprava (letecky), ubytování v soukromí nebo nějaký kemp, strava atd...
Zhruba kolem 10 až 12 000 Kč.

V kolik se tak v té době vydělávalo?

V odvětvích to bylo různé, například ve stavebnictví byli nízké platy.

V čem byli vyšší platy?

Hutníci, horníci, obráběči kovů.

Jaké bylo nejoblíbenější místo zahraniční rekreace?

To bylo různé, někdo znal dobře pobřeží NDR, někdo naopak Jugoslávii.

Co výhody příslušníků strany? Byli nějaké?

Já si myslím, že zrovna v tomhle žádný výhody nebyli.

Myslíš nebo víš?

Pokud to nebyli zrovna nějaký „vykukové“, tak z toho žádný výhody nebyli. Co já vím, tak nám vždycky říkali: „Soudruhu, měl bys počkat, potřebujeme vyrekreovat dělníky“ atd... Někdo toho postavení samozřejmě zneužívat mohl.

Závěr: S pamětníkem se mi spolupracovalo dobře. Při našem rozhovoru nebyla znát nervozita. Téma jsem si vybrala z důvodu, že mě to zajímalo. Mnoho věcí, o kterých ani mladí nevědí, jsem se dozvěděla. Zjistila jsem spoustu zajímavých a myslím si, že i potřebných věcí, k tomu abych si sama udělala „obrázek“ o té době.

